

METODE ANAMNESTICE DE EVALUARE A FRICII LA COPII ANAMNESTICS METHODS FOR EVALUATE OF FEAR IN CHILDREN

M. SUCIU¹, Diana CERGHIZAN¹, Dora LAZĂR²

1-Clinica de Protetică dentară și Reabilitare orală, UMF Tg. Mureș; 2-Psiholog BC Mureș

Rezumat

În practica cotidiană am observat că unii copii prezintă o frică exagerată, uneori nejustificată, față de medicul dentist. Pentru a efectua un tratament în bune condiții, fără a traumatiza copilul, considerăm că este necesar să determinăm nivelul fricii. Scopul nostru este acela de a prezenta metode simple, la îndemâna oricui, de evaluare a fricii față de medicul dentist, la copil.

Summary

In everyday practice we observed that some kids present a high level of fear, sometimes without motive, in the dental office. To have a good treatment conditions without traumatizing the child, we considerate that we have to evaluate the fear level. Our perspective is to present some simple methods, useable by everybody, to evaluate the fear level of children in the dental office.

Introducere

Având în vedere faptul că teama de medicul dentist la adult își are originea în copilărie, credem că este util să monitorizăm și să evaluăm acest aspect la vârsta copilăriei.

Material și metodă

În evaluarea anxietății și fricii la copii am realizat un studiu asupra unui lot de 100 de copii, 48 de fete și 52 de băieți, cu vârsta cuprinsă între 3 și 10 ani, cuprinși în diverse forme de școlarizare. Pentru evaluarea anxietății și a fricii am utilizat Norman Corah's Dental Anxiety Scale – Revised (1998) [1] și un set de întrebări proprii, la care am adăugat solicitarea de a prezenta grafic (prin desen) viziunea proprie asupra medicului dentist, ținând cont de faptul că la vârste tinere exprimarea prin cuvinte poate fi deficitară în acest sens. Desenele au fost interpretate ulterior de un psiholog. Pentru evaluarea desenelor s-a folosit Testul Tematic de Apercepție (T.A.T.) Termenul de apercepție este exprimat în sensul utilizat de Herbert și anume, de întărire a noului conținut perceptiv de către conținutul anterior [2,3,4].

Folosirea DAS este justificată de simplitatea întrebărilor și a răspunsurilor, care pot fi înțelese și de micii pacienți, deși acest index anamnetic a fost folosit inițial pentru pacienții adulți.

Varianta indexului propriu cuprinde următorul lot de întrebări simple, care totodată beneficiază și de un punctaj, astfel conceput încât să poată face diferența între „curajoși” și „fricoși”.

1. Cunoașteți activitatea medicului dentist?
Da(0) Nu(1)
2. Vă este frică să mergeți la medicul dentist?
Da(3) Nu(0)
3. Ce nu vă place când mergeți la medicul dentist?
 - sunetul aparatului (1)

- halatul medicului (1)
- mirosul din cabinet (1)
- figura medicului (1)
- actul medical în sine (2)

4. Ce vă place atunci când mergeți la dentist?

- Îmi place de medicul dentist (0)
- Îmi place pentru că mă scapă de durere (0)
- Îmi place pentru că mă recompensează după tratament (0)
- Nu îmi place să merg la dentist (3)

5. Cum vă imaginați medicul dentist la care mergeți? (desenați)

Scoring-ul chestionarului

0 puncte – nu îi este frică

1 – 4 puncte – discomfort sau frică moderată

5 – 8 puncte – frică ridicată

9 – 11 puncte – frică severă

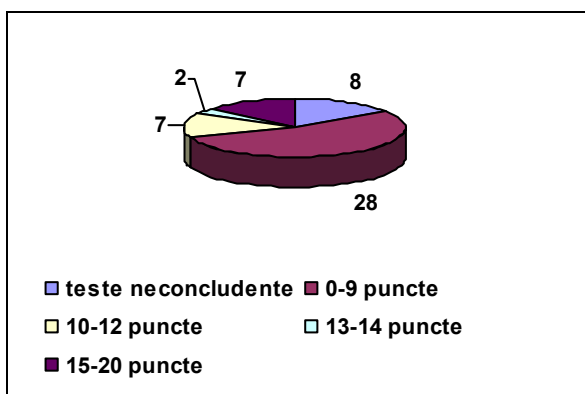
Ideea acestui studiu este de a găsi metode anamnestice la îndemâna oricărui specialist, din care să reiasă starea de anxietate sau nu, a micului pacient, pentru că se știe că un bun tratament stomatologic depinde și de o bună colaborare cu pacientul, indiferent de vârsta acestuia.

În acest scop am făcut o paralelă între un index anamnetic de evaluare a fricii consacrat, indexul propriu și rezultatele obținute la interpretarea desenelor de către psiholog.

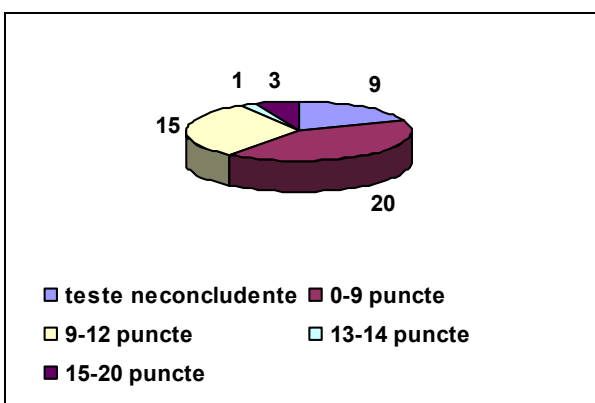
Rezultate și discuții

Rezultatele obținute în urma aplicării indexului DAS la băieți, ne arată că din totalul de 52 16 prezintă diverse grade de anxietate, iar 8 dintre ei posedă un test neconcludent, dar întrebările pe care le-au înțeles și la care au răspuns denotă un anumit grad de anxietate. La fete situația este similară dar numărul celor cărora le este frică e mai mare, 28 de subiecți (graficele 1 și 2).

Graficul nr. 1. DAS băieți

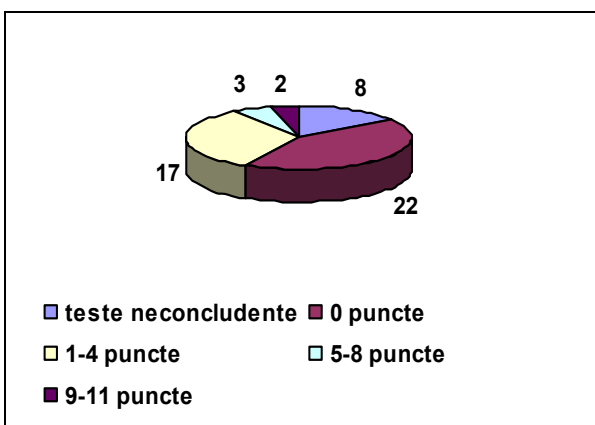

Graficul nr. 2. DAS fete

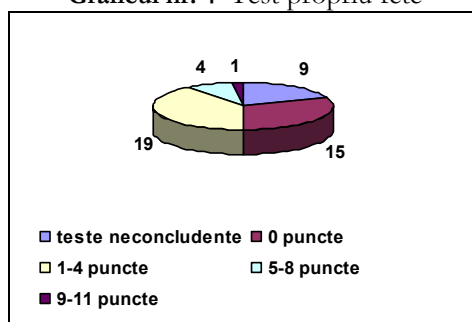

La testul propriu situația este oarecum similară, în sensul că fiind mai pe înțelesul micilor pacienți, rezultatele par mai aproape de realitate, și la toți cei la care a reieșit un anumit grad de anxietate în indexul anterior îl confirmă și acum. În plus se adaugă și alți subiecți, probabil datorită înțelegerii întrebărilor puse (graficele 3 și 4).

Graficul nr. 3. Test propriu băieți

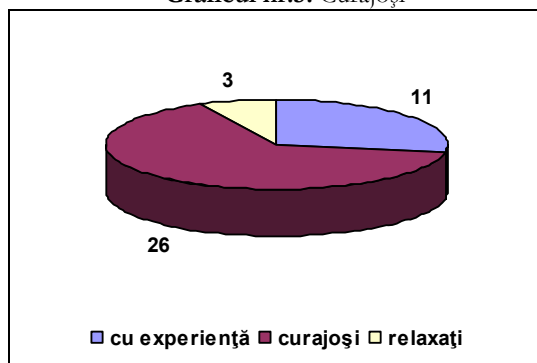

Graficul nr. 4 Test propriu fete

Din punct de vedere al psihologului după interpretarea desenelor prin metode specifice a reieșit faptul că din cei 100 de copii investigați 60 sunt „fricoși” (fig. 1) și 40 sunt „curajoși” (fig.2) (Graficele 4 și 5).

Graficul nr.5. Curajoși

Graficul nr. 6. Fricoși

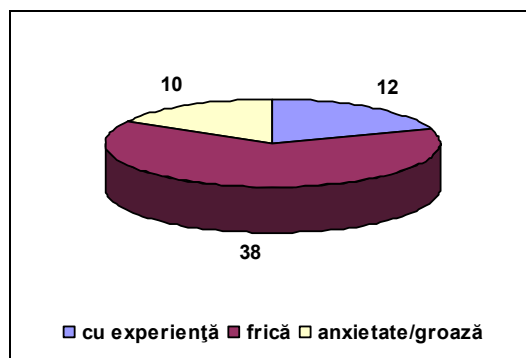

Figura nr.1 Fricoși

Figura nr. 2 Curajoși

Psihoterapia cognitiv comportamentală. Managementul stresului pentru un stil de viață optim. Ed. Științelor Medicale, București.

4. Verza, E.: 1993, Perioada școlară mică (a treia copilărie). Pp.: 68-89. Psihologia vârștelor. Ed. Hyperion XXI, București

Concluzii

- Peste jumătate dintre investigați (DAS) au un sentiment de frică față de medicul dentist. Frica adultului își are originea în copilărie.
- Fetele sunt mai fricoase decât băieții, rezultate care sunt în concordanță cu cifrele obținute la testul DAS la adulți.
- Aproape 50% dintre subiecții care au fost evaluați cu testul propriu manifestă discomfort, frică, anxietate față de medicul dentist.
- Fetelor le este mai fică decât băieților.
- Testele folosite au fost concepute pentru adult, dar pot fi aplicate și în cazul copiilor.
- Copii se pot exprima mai bine prin desen indiferent de vârstă, la evaluarea desenelor % “fricoșilor” a crescut la 60.
- Există o corelație foarte bună între DAS, testul propriu și desen, testele fiind influențate de factorul vârstă (în sensul neînțelegerii întrebărilor).

Concluzia de mai sus este susținută de:

pentru “curajoși” DAS fără frică 36 subiecți – test propriu fără frică 36 de subiecți – desen ce nu exprimă frica 40 de subiecți **pentru “fricoși”** DAS cu frică/anxietate severă 20 de subiecți – test propriu cu frică 21 de subiecți – desen ce exprimă frică majoră (experiențe traumatizante /anxietate/groază) 22 de subiecți.

Bibliografie

1. Corach, N.L.: 1969, Development of a Dental Anxietz Scale. Journals of Dental Research, 48(4): 596
2. Dafinoiu, I.: 2001, Conștient-inconștient:Unde se află resursele schimbării.Pp: 61-89. Elemente de psihoterapie integrativă, Ed. Polirom, București.
3. Holdevici, I.: 2005, Psihoterapia cognitiv-comportamentală a agorafobiei și a atacurilor de panică. Pp: 228-259.